

Дон О. Д, Перетяцько А. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Конкурентоспроможність національної економіки як однієї з основних економічних категорій є предметом численних професійних і публічних дискурсів; вона часто з'являється в науковій літературі як характеристика здатності країни вижити в агресивному середовищі світової економіки.

Конкурентна економіка постійно згадується серед пріоритетів соціально-економічної політики держави, неодноразово закріплених листами Президента, державними програмами та іншими документами високого рівня. Метою встановлення України як конкурентної високотехнологічної країни визначено в стратегії економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» як основного принципу стратегічного курсу [1]. Метою розробки стратегії Державної програми підвищення конкурентоспроможності національної економіки України є формулювання концептуальних засад нового інструменту реалізації економічної політики Кабінету Міністрів України – програми довгострокового плану дій, розробка та реалізація якого дозволить вирішити ряд актуальних проблем. а саме: підвищити конкурентоспроможність української економіки, підвищити інноваційно-інвестиційну складову з позитивним впливом на реальний сектор економіки і розширити перспективний компонент «економіки знань», забезпечити стабільне економічне зростання зі збільшенням якості і рівня життя населення.

Конкурентоспроможність національної економіки є результатом взаємодії всіх суб'єктів економічних відносин у країні, що формуються в органічному поєднанні реалізації інтересів суб'єктів різних рівнів під впливом таких факторів, як товари, підприємства, галузі (кластеру), економіка в цілому і залежить від того, наскільки інтегрованими є керівні принципи для підвищення ефективності використання державних ресурсів на цих рівнях.

Тенденцією нинішньої глобальної конкуренції є переваги, які базуються на науково-технічному розвитку та високотехнологічних проектах. Сьогодні наукові розробки, висока якість освіти та актуальність продукції – це чинники, які безпосередньо впливають на положення держави в глобальній конкуренції. Вони демонструють спроможність державного господарського механізму створювати високу інноваційну активність. Нові технології є основою зростання ефективності виробництва та сприяють досягненню головного завдання національної конкурентоспроможності – виробництва товарів та послуг, що відповідають вимогам споживачів на міжнародному ринку та можуть на рівних конкурувати з аналогічними товарами виробників з інших країн [2].

Для досягнення конкурентоспроможності потрібно здійснювати постійний стимулюючий вплив на найбільш важливі галузі економіки. Тобто, мова йде про розвиток галузей, які сьогодні потребують підвищеної уваги. Паливна промисловість, легка промисловість, важке машинобудування, текстильна промисловість, туризм та сільське господарство – це головні напрямки, які необхідно стимулювати та розвивати. Будуючи привабливе внутрішнє та зовнішнє середовище, що сприятиме покращенню та спрощенню зовнішньоекономічних умов ведення бізнесу, Україна зможе відчутно покращити позиції у рейтингах країн з найбільш конкурентоспроможною економікою.

На даний момент Україна експортує переважно низько технологічні та неперспективні товари на світовий ринок. Переважання в експортній структурі товарів, що характеризується слабким динамізмом попиту й надмірною пропозицією на міжнародному ринку, не спричиняє зростання національної економіки, призводить до ускладнення умов торгівлі та виснаження національних природних ресурсів.

Щоб покращити рівень конкурентоспроможності України держава має виступати у ролі рушійної сили, тобто не створювати конкуренцію власноруч, а виступати стимулюючим фактором. Основою організаційно-економічного

механізму забезпечення міжнародної конкурентоспроможності економіки України має бути удосконалення трьох основних факторів впливу: інфраструктура, зовнішня торгівля, технології та інновації. Виробники мають без державного лобіювання конкурувати між собою, створюючи новітні розробки, які матимуть попит на світовому ринку [4].

Для поліпшення стану конкурентоспроможності України необхідно вжити заходів щодо створення сприятливих умов, які стимулюють зовнішню торгівлю та інновації для розширення експорту; розвиток програм підтримки бізнесу та торгівлі, спрямованих підвищити конкурентоспроможність підприємств та залучити іноземні інвестиції. Встановлено перспективні галузі економіки з високим потенціалом розвитку та можливістю опосередкованого позитивного впливу на інші сектори економіки: інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ); технічне обслуговування, ремонт, виробництво запасних частин та компонентів для аерокосмічної та авіаційної промисловості; машинобудування; харчова промисловість, що охоплює харчові інгредієнти, готові харчові продукти та органічну продукцію.

Список використаних джерел:

1. Павленко І. М. Конкурентоспроможність економічних систем: сутність і специфіка // Актуальні проблеми економіки. 2012. №6. С. 159-165.
2. Якубовський С. О., Масленніков Є. І., Белякова В. В. Принципи державного регулювання національної економіки в умовах глобалізації // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2017. № 2. С.65-68.
3. Жаліло Я. О. Особливості реалізації економічної політики держави в умовах сучасних тенденцій суспільного розвитку // Економічна теорія 2016. № 1. С.39-52.
4. Кіндзерський Ю. В. Деіндустріалізації та її детермінанти у світі та в Україні // Економіка України. 2017. № 11. С.69-73.
5. Геєць В.М. Подолання квазіринковості – шлях до інвестиційно орієнтованої моделі економічного зростання // Економіка України. 2015. № 6. С.4-17.